

לתור המלכות

לפני כמה חודשים, כשאך החלו עבודות הטייה של הערבים, הסתכל קצין ישראלי במשקפת אל מעבר לגבול והפליט, בלי משים: "בחי, הם עובדים כאילו רצו שנתקף אותם". אותו קצין לא חשב על פליטת פיו, ויתכן כי שכח אותה למחרת היום. אולם הוא ביטא אמת עמוקה. התואי הערבי מתמשך לאורך הגבול, במרחק של כמה מאות מטרים ממנו. בכמה מקומות,

לפני פרוש הדבר שעד אז יתעלם מקיומה של בעיית פלסטין. להיפך. הוא ישתמש בה בכל שלב ושלב - כדי להשיג את מטרותו הכלתי-אמצעית. אם יביא משה דיין לאיחוד העולם הערבי תחת שרביטו של עבדאל-נאצר, הוא ימלא בדיוק את התפקיד שנועד לו בתפיסת סג'האלוף-לשעבר בקאהיר.

לאור זה, הבה ונבחון את הרעיון של "זבנג עכשיר" - הרעיון של מלחמה ב-1965.

שלושה במכה אזזות - של צה"ל

צורך הדין, נשרטט תמונה היפותטית של הסיבוב השלישי. אין צורך להיות מצוי בסודות הממשלה והמטכ"ל, כדי ליצור תמונה כזאת. (כדברי הגנרל הבריטי וייל: "עק" רוגות האיטראטגיה והטאקטיקה פשוטים עד כדי אבסורד. הקשיים מתעוררים רק לגבי הביצוע").

נניח שקבענו את מועד הפעולה לסוף 1965, או לראשית 1966. עד אז נכשיר את הקרקע מבחינה מדינית ותעמולתית. (נמצה את כל האפשרויות המדיניות). כלשון-הזהב של גולדה. כלומר: נכריז בקול-יקולות שישראל לא תוכל להתקיים ללא 100 מיליון קוב המים שהערבים מסוגלים לגזול מאתנו, מעבר לתוכנית ג'ונסטון. נתבע מן הערבים להתחייב בפרוש שיסתפקו בכמות שהוקצבה להם בתוכנית ג'ונסטון, ולתת לנו ערובות מוחשיות למילוי התחייבות זו.

אין בכך כל סכנה לסיכול הפעולה, מאחר שברור כי הערבים אינם מסוגלים לתת ערבות פומבית כזאת. אפילו אין הערבים מתכוונים למעשה אלא לקחת את הכמות שלהם לפי תוכנית ג'ונסטון, לא יבטיחו זאת קבל עם ועולם. כי הדבר ייראה ככניעה-ללא-תנאי לאיום הצבאי של ישראל. ביום המיועד יפתח צה"ל בהתקפה גדולה לאורך הגבול הסורי. תהיה חזירה לעומק, לשם כיבוש הרמה הסורית.

ישראל תכריז כי תחזיק באזור סיפוע ההטייה, עד אשר יינתנו לה ערובות בינלאומיות לא-יחידוש סיפוע ההטייה. אותה שעה תאיים על לבנון וירדן בפעולה דומה, אלא אם כן יחדלו מיידי מביצוע מפעל ההטייה בשטחיהן. תוכנית זו מתאימה עד כדי כך למגמותיו של עבדאל-נאצר, עד שנראה כאילו הוכנה על-ידי המטכ"ל בקאהיר. כי במכה אחת (של צה"ל) ישיג נשיא מצרים את המטרות הבאות:

● הוצאת צבאו מתימן.

כיום תקוע מיטב הצבא המצרי בארץ הרחוקה, שם הוא עסוק במלחמה שאין הוא יכול לנצח בה. עבדאל-נאצר משתעז להחזיר את צבאו הביתה, אך אינו יכול לעשות זאת מבלי לנחול תבוסה צבאית, מדינית ופסיכולוגית מוחצת.

כל זה ישתנה כאשר יתקף "האויב הציוני" את "האדמה הערבית המקודשת". מול הפשע הציוני החדש, תקום זעקה כל-ערבית. המוני ערב יתבעו מנשיא מצרים וממלך סעודיה לסיים מיידי את המלחמה ביניהם. מול לחץ זה יאלץ פייעל להסכים לפשרה בתימן. בצנעה תקום קואליציה כלשהי של המהפכנים והמלכונים, והצבא המצרי יוכל לחזור הביתה בכבוד, כדי "לעמוד מול האויב המשותף". הוא יוצב בגבול ישראל.

● הפלת מישטר אל-בעת בסוריה.

ממשלת דמשק היא, כיום, האויבת העיקרית של עבדאל-נאצר במרחב. הפצע של התפרקות קעים טרם הגליו. התמוטטות אל-בעת בדמשק היא יעד מס' 1 של קאהיר. הטענה המצרית העיקרית נגד דמשק היא שאין סוריה יכולה להגן על עצמה, מול מזימות הציונים, ללא איחוד צבאי מלא עם מצרים. כיבוש הרמה הסורית בידי צה"ל יוכיח את נכר גותה של טענה זו. היא תשכנע כל סורי שהצלת ארצו כרוכה ומותנית באיחוד מחודש עם מצרים, או לפחות בהקמת ממשלה סורית המשולבת במערך המצרי.

הסיבוב השני הביא לאיחוד סוריה ומצרים. שנות השלושה היחסית לאחר מכן הביאו למירוק האיחוד. הסיבוב השלישי יביא לחידוש האיחוד, בצורה זו או אחרת.

● הקמת בסיסים מצריים בלבנון וירדן.

כיום אין שליטי ירדן ולבנון מוכנים בשום מחיר להכניס צבא מצרי לארצותיהם - בידעם היטב כי הדבר יתפסק למחוזות במדינה נאצרית מאוחדת. לכך מתנגדים חוגי השלטון, והבורגנות, בכל אותן ארצות. התנגדות זו קיבלה חיזוק רב מאוד עם יוזמתו האחרונה של הנשיא בורגיבה, שהתייצב בראש הדוגלים בעצמאות כל ארץ ערבית.

אולם התנגדות זו לא תוכל להתחזק מעמד כאשר יפלוש צה"ל לארץ ערבית, ויאיים באופן מוחשי על לבנון וירדן. חוגי השלטון שם יאבדו את השליטה על המונינים. המתחות המל-חמתית תגביר את ההתלהבות הלאומית הקיצונית, תחן תנופה איריה לשיאית-האיחוד, המפ-עמת בקרב ההמונים בכל עמי ערב. הסיסמה תהיה: "רק נוכחותו של צבא מצרי על אדמתנו תגן עלינו בפני הפולשים הציוניים!"

תן יוכל לעמוד בפני לחץ זה בנסיבות כאלה? השליטים הפרו-מצריים בעמאן ובבירות יאלצו להיכנע לו, אלא אם כן תבוא מיד תגובה אנטי-ישראלית מוחצת ומכרעת מצד מעצמות-המערב, שתשים קץ לסכנה הציונית. (על אפשרות זו נעמוד בהמשך הניתוח).

במיקרה הטוב ביותר (לקאהיר) יביא הסיבוב השלישי לכניסת צבא מצרי לירדן וללבנון, כלומר: להקמת ממלכה נאצרית מאוחדת לאורך כל גבולות ישראל. במיקרה הרע ביותר, תשתלבה שתי המדינות לפחות במערך המדיני הנאצרי.

כי הלקח העיקרי של הסיבוב השלישי, לגבי העולם הערבי, יהיה זה: שום מדינה ערבית לא תוכל להחזיק מעמד לבדה מול צה"ל. רק העולם הערבי המאוחד, המלוכד סביב הצבא הערבי החזק ביותר (המצרי), יוכל להגן על עצמו.

זוהי, כמובן, הטענה המרכזית של התעמולה הנאצרית מזה עשר שנים. רק משה דיין מסוגל לשכנע את עמי ערב בנכונותה.

המלכות הנגרית

כך, עוד לפני שעמדנו על התוצאות הבינלאומיות הצפויות של הסיבוב השלישי, ולפני ששקלנו את ההישגים הצפויים והבלתי-צפויים לגבי מיהירדן עצמם, כבר ברור כי

* כפי שסען השבוע שארל מאלק, המדינאי הלבנוני בעל השם העולמי, שכיהן בשעתו כנשיא עצרת אויס.

מאת אורי אבנרי

כשהיתה לערבים האפשרות לבחור בין תואי המקורב לגבול לבין תואי המרוחק ממנו יותר, בחרו - כאילו בכוחה - בקו הקרוב ביותר. כל זה, כאילו ביקשו לומר: "אללה, נראה אתכם מתקיפים אותנו!"

דין בשירות עבד-אל-נאצר

אסור להפריז בהערכת שיכלו ופקחותו של אויב פוטנציאלי. אך אסור גם לזלול בו. תוכנית-ההטייה הערבית היא מוחכמת, וזממונות בה כמה וכמה מלכודות.

תוכנית זו צצה ערב הפעלת המוביל הארצי הישראלי. גמאל עבדאל-נאצר לא רצה או לפתוח בהתקפה צבאית על ישראל, למרות כל ההכרזות המלחמתיות הקודמות. על כן הוצעה תוכנית-ההטייה כתחליף. היא אושרה על-ידי ועידת-הפיסגה של ראשי המדינות הערביות, שכונסה לצורך זה.

מבחינה צבאית, מעתיקה תוכנית זו את שדה-הקרב. תחת שהערבים יתקיפו את ישראל, בתנאים הנוחים לישראל מבחינה מדינית וצבאית, הומונה ישראל להתקיף את הערבים, על אדמה ערבית.

היזום האמיתי של התוכנית הוא גמאל עבדאל-נאצר. ואכן, היא משרתת כל-כולה את האינטרסים של קאהיר. לישראל נועד בה התפקיד של הזאב הרע, הרוחף את העדר הערבי לזרועותיו של עבדאל-נאצר.

לשון אחרת: התוכנית מבקשת להפוך את ישראל למכשיר נאצריסטי, לחיליהחלוק של התנועה הנאצרית.

היתה דרושה תוצפה מסוימת כדי לייעד לישראל תפקיד כזה. אך נשיא מצרים מכיר, כנראה, את משה דיין, והוא סבור כי דיין הוא אופייני לישראל כולה. התוכנית גוזרה כולה למען הפסיכולוגיה הדיינית.

היא מבקשת לנצל את התגובות האינסטינקטיביות של הבטחוניים הפרוימטיבי למען המטרות ארוכות-הטווח של הנאצריזם. מהן מטרות אלה?

קשה לקבוע כיום אם עבדאל-נאצר רואה את הפתרון הסופי של בעיית פלסטין כתיסולה הצבאי של ישראל, או בניחנה המדינית-הכלכלי, או בהסדר של שלום עם ישראל. הוא מכריז פעם כך, פעם כך. יתכן מאוד כי דחה את ההכרעה בין אפשרויות אלה לשלב הרבה יותר מאוחר, על מנת להחליט בעתיד לפי המציאות שתשרור אז.

לעומת זאת ברור כי מטרותו הכלתי-אמצעית של עבדאל-נאצר, לעתיד הנראה-לעין, היא לאחד את העולם הערבי תחת שרביטו. כל עוד לא תושג מטרה זו, אין עבדאל-נאצר מתכוון ליום פתרון של בעיית פלסטין, לכאן או לכאן.